

TOLMIROS SKAPANEAS
HOMENAJE AL PROFESOR
KOSTAS A. DIMADIS

ΤΟΛΜΗΡΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ
ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗ
ΚΩΣΤΑ Α. ΔΗΜΑΔΗ

Edición de
Isabel García Gálvez y Olga Omatos Sáenz

Vitoria-Gasteiz

2012

© DE ESTA EDICIÓN:
Sociedad Hispánica de Estudios Neogriegos
Vitoria-Gasteiz

TÍTULO ORIGINAL:

Isabel García Gálvez-Olga Omatos Sáenz (eds.), *TOLMIROS SKAPANEAS. Homenaje al profesor K. A. Dimadis / ΤΟΛΜΗΡΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ. Αφιέρωμα στον καθηγητή Κ. Α. Δημάδη*. Vitoria-Gasteiz, Sociedad Hispánica de Estudios Neogriegos, 2012.

COLABORA: *Susana Lugo Mirón*

MAQUETACIÓN: *Isabel García Gálvez y Augusto de Bago*

ISSN: 1137-7003

DEPÓSITO LEGAL: Gr. 82-97

Ninguna parte de esta publicación, incluido el diseño de la portada, puede ser reproducida, almacenada o transmitida por ningún medio, ya sea eléctrico, mecánico, óptico o reprográfico, sin permiso previamente expreso de las editoras.

Κωνσταντίνος Α. Δημάδης

Σύντομο βιογραφικό σημείωμα

Ομότιμος καθηγητής του Freie Universität Berlin.

Επίτιμος καθηγητής του Κρατικού Πανεπιστημίου της Τιφλίδας (Γεωργία).

Διευθυντής του Διεθνούς Προγράμματος Ελληνικής Γλώσσας, Ιστορίας και Πολιτισμού, (ΙΜΧΑ, Θεσσαλονίκη). International Summer School for Greek Language, History & Culture, (Institute for Balkan Studies, Thessaloniki).

Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Εταιρείας Νεοελληνικών Σπουδών (ΕΕΝΣ).

Πτυχιούχος της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Διδάκτορας του Πανεπιστημίου του Άμστερνταμ.

Επίτιμος διδάκτορας του Πανεπιστημίου του Βουκουρεστίου.

Ερευνητικά πεδία

1. Θεωρία της λογοτεχνίας.
2. Κοινωνιολογία της ελληνικής λογοτεχνίας, 19^{ος}-20^{ος} αιώνας. Σχέσεις πολιτικής εξουσίας και λογοτεχνίας, ιδιαίτερα σε περιόδους πολιτικών κρίσεων, δικτατοριών και (εμφυλίων) πολέμων.
3. Νεοελληνική ιστορία: Η Ελλάδα και οι χώρες της Ν-Α Ευρώπης κατά τον 19^ο και 20^ο αιώνα.
4. Εκδοτικά ζητήματα και ζητήματα πρόσληψης της λογοτεχνίας.

- 1964-1965: Έκτακτος επιμελητής αρχαιοτήτων του Νομού Ξάνθης. Ανακαλύπτει το αρχαίο θέατρο της κλασικής πόλεως των Αβδήρων στα παράλια της Θράκης.
- 1967-1968: Επιστημονικός συνεργάτης του καθηγητή της Γλωσσολογίας στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Νικόλαου Ανδριώτη, στη σύνταξη του *Λεξικού των αρχαϊσμών στις νεοελληνικές διαλέκτους* (*Lexikon der Archaismen in Neugriechischen Dialekten*, Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, Wien 1974).
- 1968-1973: Επιστημονικός συνεργάτης στο Κέντρο Βυζαντινών Σπουδών του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Συντάκτης στο *Λεξικό της μεσαιωνικής ελληνικής δημόδους γραμματείας, 1100-1669*, του καθηγητή Ε. Κριαρά.
- 1973-1980: Επιστημονικός συνεργάτης στο Ίδρυμα Μελετών Χερσονήσου του Αίμου (Institute for Balkan Studies, Thessaloniki). Αναλαμβάνει τη σύνταξη και έκδοση της σχολιασμένης *Βαλκανικής Βιβλιογραφίας (Balkan Bibliography)*, της πρώτης στο είδος της βιβλιογαγραφίας στην Ελλάδα.
- 1978-1980: Υπότροφος του DAAD (Deutscher Akademischer Austausch Dienst) στο τότε Δυτικό Βερολίνο. Το Freie Universität Berlin του προτείνει να αναλάβει τη διδασκαλία της Νέας Ελληνικής στην Έδρα των Βυζαντινών Σπουδών.
- 1980: Εκλέγεται επιστημονικός συνεργάτης (UD) στην Έδρα Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου του Άμστερνταμ. Παράλληλα είναι μέλος του Ερευνητικού Κέντρου Κοινωνιολογίας της Λογοτεχνίας του Πανεπιστημίου του Άμστερνταμ.
- 1992: Εκλέγεται παμψηφεί τακτικός καθηγητής στην Έδρα της Μεσαιωνικής και Νέας Ελληνικής Γλώσσας και Φιλολογίας στο Κρατικό Πανεπιστήμιο του Χρόνιγκεν της Ολλανδίας. Μέλος των ερευνητικών κέντρων του Πανεπιστημίου του Χρόνιγκεν:
α) COMERS (Centre for Classical, Oriental, Mediaeval and Renaissance Studies) και
β) Rudolf Agricola.
- 1995: Εκλέγεται παμψηφεί καθηγητής στην Έδρα των Νεοελληνικών Σπουδών του Freie Universität Berlin. Ιδρύει στα τέλη του 1996 τη Βιβλιοθήκη των νεοελληνικών σπουδών στο Freie Universität Berlin, η οποία αριθμεί σήμερα περίπου 26.500 τόμους βιβλίων και περισσότερες από 100 σειρές περιοδικών.

2001: Εκλέγεται επίτιμος καθηγητής στο Ινστιτούτο Κλασικής Φιλολογίας, Βυζαντινολογίας και Νεοελληνικών Σπουδών του Κρατικού Πανεπιστημίου της Τιφλίδας (TSU).

Οκτώβριος 2007: Αποχωρεί από την ενεργό υπηρεσία.

Μάιος 2010: Το Πανεπιστήμιο του Βουκουρεστίου του απονέμει τον τίτλο του επίτιμου διδάκτορα.

13

Δημοσιεύματα (κατ' επιλογήν)

K. A. Dimadis, *Liberale schrijvers onder de dictatuur van Metaxas en tijdens de Bezetting (1936-1944) (Liberale Schriftsteller während der Diktatur des Metaxas und der Besetzung, 1936-1944)*, (Dissertation Universität Amsterdam), Amsterdam 1990, S. 326 [in griechischer Sprache].

K. A. Dimadis, *Δικτατορία, Πόλεμος και Πεζογραφία 1936-1944 (Dictatorship, War and the Greek Novel 1936-1944)* / Giorgos Theotokas, M. Karagatsis, Stratis Myrivilis, Lilika Nakou, Thanasis Petsalis-Diomidis, Pantelis Prevelakis, Angelos Terzakis, *Δεύτερη εμπλουτισμένη έκδοση*, Athens: Vivliopoleion tis Estias, 2004, 535 σελ.

Lilika Nakou, *Μόσχω Τζαβέλλα*. Φιλολογική επιμέλεια, πρόλογος και επίμετρο Κ. Α. Dimadis, Athens: Ekdoseis Kastanioti, 1995. [Στις σελίδες 81-141: Κ. Α. Dimadis, «Η Λιλίκα Νάκου και η ιστορική αφήγηση Μόσχω Τζαβέλλα».]

K. A. Dimadis (Ed.), Joseph Conrad, *Τυφώνας, Φαλκ, Τα νιάτα*. Εισαγωγή και μετάφραση Angelos Terzakis. Πρόλογος Κ. Α. Dimadis. Athens: Vivliopoleion tis Estias, 2005, 306 σελ.

Πρακτικά του Γ' Ευρωπαϊκού Συνεδρίου Νεοελληνικών Σπουδών. Βουκουρέστι, 2-4 Ιουνίου 2006. «Ο ελληνικός κόσμος ανάμεσα στην εποχή του Διαφωτισμού και στον εικοστό αιώνα» («The Greek world between the Age of Enlightenment and the twentieth century»), Proceedings of the 3rd European Congress of Modern Greek Studies, organised by the European Society of Modern Greek Studies, Bucharest, 2-4 June 2006, K. A. Dimadis (Ed.), vol. I, II, III, Athens: Ellinika Grammata, 2007. [vol. I, 668 σελ.· vol. II, 701 σελ.· vol. III, 679 σελ.]

Emmanuil Kriaras, *Psycharis - Auswahl aus seinen Werken* (griechische Originaltexte mit deutscher Übersetzung), 1. Auflage 2010 [Bibliothek klassischer neugriechischer Schriftsteller, Nr. 1.1

- Gemeinsames Projekt europäischer Universitäten zur Förderung der Neugriechischen Studien]. K. A. Dimadis (Ed.), Deutsche Übersetzung: Günther S. Henrich - Kyriaki Chrysomalli-Henrich, Ioannina - Granada - Napoli - Berlin, 2010, S. 669. ISBN: 978-84-95905-32-1.

Πρακτικά του Δ' Ευρωπαϊκού Συνεδρίου Νεοελληνικών Σπουδών. Πανεπιστήμιο Γρανάδας, 9-12 Σεπτεμβρίου 2010. «Ταυτότητες στον ελληνικό κόσμο (από το 1204 έως σήμερα)» («Identities in the Greek world from 1204 to the present day»), Proceedings of the 4th European Congress of Modern Greek Studies, organised by the European Society of Modern Greek Studies, University of Granada, 9-12 September 2010. K. A. Dimadis (Ed.), vol. 1-5. (e-book, ISBN set: 978-960-99699-0-1. Vol. 1: ISBN 978-960-99699-3-2. Vol. 2: ISBN 978-960-99699-4-9. Vol. 3: ISBN 978-960-99699-5-6. Vol. 4: ISBN 978-960-99699-6-3. Vol. 5: ISBN 978-960-99699-7-0).

Σε συνεργασία με άλλους συγγραφείς

Ε. Κριάρης, *Λεξικό της Μεσαιωνικής Ελληνικής Δημόδους Γραμματείας, 1100-1669 (Wörterbuch der Mittelalterlichen Griechischen Volksliteratur, 1100-1669)*. Thessaloniki: vol. 1 (1969) - 4 (1975).

«Οι ελληνικές λογοτεχνικές μεταφράσεις στη Δυτική Ευρώπη, Αμερική και στις σοσιαλιστικές χώρες. Βιβλιογραφία» («Die Griechischen literarischen Übersetzungen in West-Europa, Amerika und den sozialistischen Ländern / Bibliographie»). *Greek Letters* vol. 1 (1980) [1983] and 2 (1981-1983) [1984].

Βαλκανική Βιβλιογραφία / Balkan Bibliography. K. A. Dimadis (Ed.), Institute for Balkan Studies, Thessaloniki:

Vol. I (1972) [1974], 287 σελ. + Supplement I, 178 σελ.

Vol. II (1973) [1975], 318 σελ. + Supplement II, 184 σελ.

Vol. III (1974) [1976], 420 σελ. + Supplement III, 285 σελ.

Vol. IV (1975) [1977], 459 σελ. + Supplement IV, 336 σελ.

Vol. V (1976) [1979], 521 σελ. + Supplement V, 521 σελ.

Πρακτικά του Α' Ευρωπαϊκού Συνεδρίου Νεοελληνικών Σπουδών, Berlin, 2-4 October 1998. Ο ελληνικός κόσμος ανάμεσα στην Ανατολή και τη Δύση. Α. Argyriou, K. A. Dimadis, Α.

Danai Lazaridou (Eds.), vol. I, II. Athens: Ellinika Grammata, 1999.

Άρθρα

- K. A. Dimadis, «Le Théâtre d'Abdera (données archéologiques)» [IIIème Congrès International d'Etudes du Sud-Est Européen, Bucarest, 4-10 septembre 1974]. *Balkan Studies*, vol. 15.2 (1974), 308-321.
- K. A. Dimadis, «Για τη θέση της αρχαίας Πιστύρου. Ο Προυσίας είχε περάσει στη Θράκη;» («Über die Lage des antiken Pistyros. War Prouσίας wirklich in Thracien?»). *Thrakika Chronika*, vol. 26 (1967), 111-113.
- K. A. Dimadis, «Θέσεις και απόψεις (Σχόλια στην εξωτερική πολιτική της Τουρκίας)» («Thesen und Ansichten / Kommentar zur Außenpolitik der Türkei»). *Βαλκανική Βιβλιογραφία / Balkan Bibliography*, Παράρτημα / Supplement, vol. III (1974), Thessaloniki [1976], σσ. III-xv.
- K. A. Dimadis, «Ansichten über den jugoslawisch-bulgarischen Streit». *Balkan Studies*, vol. 19.1 (1978), 139-145.
- K. A. Dimadis, «Ποιος ο Βασίλειος στους Φυγάδες του Καβάφη;» («Wer ist Basilios im Gedicht Fygades des Kavafis?»). *Nea Estia*, vol. 92 (1972), 1688-1692.
- K. A. Dimadis, «Για το (φιλολογικό) όνομα Μ. Καραγάτσης» («Über das Pseudonym und den Namen M. Karagatsis»). *Mantatoforos*, 34 (1991), 70-75.
- K. A. Dimadis, «Τα πρώτα πεζογραφικά κείμενα του Άγγελου Τερζάκη και το θέμα της αναζήτησης μιας κοινωνικής ταυτότητας στην Ελλάδα του 1922» («Die ersten Prosawerke des Angelos Terzakis und das Thema der gesellschaftlichen Identität Griechenlands nach 1922»). *Symeio* (Chypre), vol. 2 (1993-1994), 211-220.
- K. A. Dimadis, «Modern Greek reality and the modern Greek novel: the case of Alexis Panselinos». *Modern Greek Studies Yearbook* [University of Minnesota], vol. 10/11 (1994-1995), 717-739.
- K. A. Dimadis, «Las crónicas periodísticas de Nikos Kazantzakis sobre la guerra civil española y su obra *Viajando. España*», en O. Omatos (Ed.), *Tras las huellas de Kazantzakis*. Granada, 1999, pp. 105-115.

- K. A. Dimadis, *Kunst und Macht: das Königliche Griechische Theater in England und Deutschland am Vorabend des Zweiten Weltkrieges*. [online]
- K. A. Δημάδης (K. A. Dimadis), «Το διπλό βιβλίο και η υποδοχή του από ξενόγλωσσους σπουδαστές», *Anti*, n° 743-744 (27.07.2001), 66-68.
- 16 K. A. Dimadis, «Ξενόπουλος», στο *Επικύρωση του Γρηγορίου Ξενοπούλου. Πενήντα χρόνια από την αποδημία του. Tetradia Eftthynis* n° 39, [Athens 2001], σσ. 52-60.
- K. A. Dimadis, «Kunst und Macht: Bemerkungen zu drei Reisebüchern von Nikos Kazantzakis». *Choregia*, Münstersche Griechenland-Studien, Heft 1, Annäherungen an Griechenland. Festschrift für Anastasios Katsanakis zum 65. Geburtstag, Hrsg. H.-D. Blume und C. Lienau, Münster 2002, pp. 28-42.
- K. A. Dimadis, «Το Βασιλικό Θέατρο της Αθήνας στη Μεγάλη Βρετανία και τη Γερμανία τις παραμονές του Β' Παγκοσμίου Πολέμου», en *Grecia y la Tradición clásica. Actas del II Congreso de Neohelenistas de Iberoamérica, VII Jornadas de Literatura Neogriega (La Laguna, 30 de octubre - 3 de noviembre de 2001)*. I. García Gálvez (Ed.), Servicio de Publicaciones de la Universidad de La Laguna, 2002, vol. I, pp. 169-196.
- K. A. Dimadis, «Παρατηρήσεις στο οδοιπορικό Τρεις μέρες στα πετροκομμένα μοναστήρια της Καππαδοκίας του Γιώργου Σεφέρη. Το μανιφέστο του ποιητή για την ενδογενή ελληνική παράδοση στον 20^ο αιώνα», en *Giorgos Seferis 100 Años de su nacimiento. Actas del VIII Encuentro sobre Grecia (Granada, 1-3 de diciembre de 2000)*. I. García Gálvez (Ed.), Centro de Estudios Bizantinos, Neogriegos y Chipriotas, Universidad de Granada, 2002, pp. 25-32.
- K. A. Dimadis, «The Greek historical novel from 1830-1922, 1936-1949 and 1974-1996. Its relation to national self-awareness», in *Constructions of Greek past. Identity and historical consciousness from antiquity to the present*. H. Hokwerda (Ed.), Groningen: Egbert «Forsten» 2003, pp. 265-269.
- K. A. Dimadis, «Το Αιγαίο ως ιδεολογικός τόπος στην ελληνική πεζογραφία της περιόδου 1922-1949 (συνοπτικές αναφορές στον Άγγελο Τερζάκη και σε ένα αθησαύριστο διήγημα του Ηλία Βενέζη)», στο *Η Ελλάδα των νησιών από τη Φραγκοκρατία ως σήμερα (Greece of the islands from the Venetian Period to the present day)*. Proceedings of the Second Eu-

- ropean Conference of Modern Greek Studies, organised by the European Society of Modern Greek Studies. Rethymnon, 10-12 May 2002. A. Argyriou (Επιμ.), vol. 1, Athens: Ellinika Grammata, 2007, σσ. 417-425.
- K. A. Dimadis, «Η διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας και λογοτεχνίας μέσα από λογοτεχνικά κείμενα. Μεθοδολογικά ζητήματα και αποτελέσματα», in *Πρώτο συνέδριο των νεοελληνιστών των Βαλκανίων με θέμα: «Η νεοελληνική γλώσσα στα Βαλκάνια – προβλήματα διδασκαλίας, μελέτες και προοπτικές»*, Sofia, 8-10 November 2001. Novograzka Filologia - su «Sw. Kl. Ochridski». Druzestvo na Neolinistite w Bulgaria «Kostis Palamas», Izdatelstvo Rowita, pp. 119-121.
- K. A. Dimadis, «Στράτης Μυριβήλης: το ιδεολογικό πλαίσιο της στροφής του στο λαϊκό ρεαλισμό και στην ενδογενή παράδοση (1933-1934)», en *Φιλόπατρις. Αφιέρωμα στον Alexis-Eudald Solà. Tomo en honor a Alexis-Eudald Solà*. M. Morfakidis (Ed.), [Centro de Estudios Bizantinos, Neogriegos y Chipriotas - Evropaiki Etaireia Neoellinikon Spoudon], Granada, 2004, pp. 265-291.
- K. A. Dimadis, «Οι προϋποθέσεις για την πρώτη μετάφραση ελληνικού μυθιστορήματος στο γερμανικό χώρο μετά το 1830: Ο εξόριστος του 1831 του Αλεξάνδρου Σούτσου», στο I. Vivilakis (Επιμ.), *Στέφανος, Τιμητική προσφορά στον Βάλτερ Πούχνερ [Παράβασις. Επιστημονικό Δελτίο Τμήματος Θεατρικών Σπουδών Πανεπιστημίου Αθηνών. Μελέτηματα 5]*, Athens: Εκδόσεις ERGO, 2007 / Stefanos, *Tribute to Walter Puchner [Parabasis. Bulletin. Department of Theatre Studies University of Athens. Essays 5]*, Ed. by I. Vivilakis (Ed.), Athens: ERGO Editions, 2007, pp. 399-412.
- K. A. Dimadis, «Πριν από τη θεωρία: Αναζητώντας τις πηγές έμπνευσης και τις πρώτες μορφές έργων της ελληνικής πεζογραφίας», en Javier Alonso Aldama, Cirilo García Román, Idoia Mamolar Sánchez (Eds.), *Στις αμμονδιές του Ομήρου. Homenaje a la Profesora Olga Omatos*. Universidad del País Vasco / Euskal Herriko Unibertsitatea, Servicio Editorial, 2007, pp. 153-169.
- K. A. Dimadis, «Der Spanische Bürgerkrieg in den Augenzeugenberichten von Nikos Kazantzakis (1936) und Spiros Melas (1939)», in *Nikos Kazantzakis (1883 - 1957) und seine Zeit*. Hrsg.

- von Horst-Dieter Blume und Cay Lienau, *Choregia*. Münstersche Griechenland-Studien, Heft 6, Münster 2008, pp. 43-50.
- K. A. Dimadis, «Sozialismus, Nationalismus und griechische Prosa 1922-1935», in *Grenzüberschreitungen: Traditionen und Identitäten in Südosteuropa. Festschrift für Gabriella Schubert*. Herausgegeben von Wolfgang Dahmen, Petra Himstedt-Vaid und Gerhard Ressel. Wiesbaden: Harrassowitz «Verlag» 2008, pp. 72-84 (Balkanologische Veröffentlichungen vol. 45).
- K. A. Dimadis, «Αναζητώντας τις πηγές έμπνευσης και τις πρώτες μορφές έργων του Μ. Καζαντζάκη». *Nea Estia*, vol. 164.1815 (October 2008), σσ. 694-712.
- K. A. Dimadis, «Γιώργος Θεοτοκάς και Μ. Καζαντζάκης: Παρατηρήσεις στη μυθιστορηματική τέχνη τους». *Italoellinika*, vol. xi (Napoli 2008), pp. 159-164.
- K. A. Dimadis, «Παντελής Πρεβελάκης, ο πρωταγωνιστής του πεζογραφικού ιστορισμού (1937-1950)». *Nea Estia*, vol. 166.1828 (December 2009), pp. 1005-1020 and 1143-1146.
- K. A. Dimadis, «Premisele primei traduceri a unui roman grec în spatiul german dupa 1830: *Exilatul (1831)* de Alexandros Soutsos», *Neograeca Bucurestiensia*. T. Dinu (Ed.), Institutul de Studii Clasice, Editura Universitatii din Bucuresti, vol. 1 (2009), pp. 141-159.
- K. A. Dimadis, «Friedrich Wilhelm von Thiersch und die Voraussetzungen für die erste Übersetzung eines griechischen Romans im deutschsprachigen Raum nach 1830. *Der Verbannte von 1831* von Alexandros Soutsos». *Choregia*. Münstersche Griechenland-Studien 8, Jannis Ritsos. *Literatur in Zeiten politischer Repression. Zum 100. Geburtstag des Dichters (1909-1990)*. H.-D. Blume, C. Lienau (Hrsg.), Münster 2010, pp. 113-130.
- K. A. Dimadis, «Ο Νίκος Καζαντζάκης πληροφορεί το αναγνωστικό κοινό στην Ελλάδα για την εκτέλεση του Federico García Lorca», στο G. Ladogianni, A. Mpenatsis, K. Nikoloudaki (Επιμ.), *Εντυχισμός. Τιμή στον Ερατοσθένη Γ. Καψωμένο*. Ioannina: University of Ioannina, 2010, σσ. 107-135.
- K. A. Δημάδης, «Τέχνη και εξουσία: παρατηρήσεις σε τέσσερα ταξιδιωτικά έργα του Νίκου Καζαντζάκη», στο R. Beaton (Επιμ.), *Εισαγωγή στο έργο του Καζαντζάκη. Επιλογή κριτικών κειμένων*. Irakleio/Kreta: Panepistimiakes Ekdoseis Kritis / Crete University Press, 2011, σσ. 271-310.

Υπό έκδοση

K. A. Dimadis, «The Cultural Policy of the Metaxas Regime (1936-1941)», in: Giorgos P. Pefanis (επιμ.), *Η λάμψη του χρήματος στη νεοελληνική λογοτεχνία. Από την Αναγέννηση στην αυγή του 21^{ου} αιώνα*. Athens: Ίδρυμα Κώστα και Ελένης Ουράνη (2011).